

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 24/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen

Lagmotion med förslag till lag om ändring av ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av 77 § inkomstskattelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 september 2003 en proposition med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen (RP 49/2003 rd) till finansutskottet för beredning.

Motioner

I samband med propositionen har riksdagen behandlat följande motioner:

- LM 9/2003 rd — Irja Tulonen /saml m.fl.: Lag om ändring av 64 § inkomstskattelagen (rem. 20.5.2003)
- LM 10/2003 rd — Sari Sarkomaa /saml m.fl.: Lag om ändring av 127 a § inkomstskattelagen (rem. 3.6.2003)
- LM 42/2003 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.: Lag om ändring av inkomstskattelagen (rem. 3.6.2003)
- LM 104/2003 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Lag om ändring av 124 § inkomstskattelagen (rem. 2.10.2003)
- LM 109/2003 rd — Leena Rauhala /kd: Lag om ändring av inkomstskattelagen (rem. 2.10.2003)
- LM 120/2003 rd — Ben Zyskowitz /saml m.fl.: Lag om ändring av 127 a § inkomstskattelagen (rem. 15.10.2003)
- LM 121/2003 rd — Ben Zyskowitz /saml m.fl.: Lag om nedsättning av företagares arbetskraftskostnader (rem. 15.10.2003)
- LM 138/2003 rd — Olavi Ala-Nissilä /cent m.fl.: Lag om ändring av ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av 77 § inkomstskattelagen (rem. 7.11.2003)
- AM 17/2003 rd — Sari Sarkomaa /saml m.fl.: Beskattningsvärdet på tjänstebiljetter (rem. 13.5.2003)
- AM 31/2003 rd — Esa Lahtela /sd m.fl.: Översyn av avdraget för inkomstens förvärvande (rem. 16.6.2003)
- AM 39/2003 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.: Beskattningen av virkesförsäljning ef-

- ter att arealbeskattningen upphör (rem. 16.6.2003)
- AM 45/2003 rd — Eero Akaan-Penttilä /saml: Likabehandling av pensionärer och andra inkomsttagare vid sänkt inkomstskatt (rem. 16.6.2003)
- AM 63/2003 rd — Satu Hassi /gröna m.fl.: Förbättrat skattesystem (rem. 22.10.2003).

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- överinspektör Panu Pykönen och finanssekreterare Fransiska Pukander, finansministeriet
- överinspektör Erkki Laanterä, Skattestyrelsen
- skattejurist Tarja Tarkiainen, Finlands Kommunförbund

- vice verkställande direktör Pauli K Mattila, Centralhandelskammaren
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för Lant- och Skogsbruksproducenter MTK rf
- chefsjurist Anna Lundén, Företagarna i Finland r.f.
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- direktör Tero Honkavaara, Industrins och arbetsgivarnas centralförbund TT
- chefsekonom Jaana Kurjenoja, Skattebetalarnas Centralförbund
- ordförande Juha Rantasila, Suomen Jääkiekkoliiga ry och Jääkiekkoliigoiden koulutus- ja ammatinedistämissektöri ry
- sakkunnig Rainer Anttila, Finlands Idrott.

Skriftliga utlåtanden har lämnats av:

- finansministeriet
- försvarsministeriet
- Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund TT
- Finska Motionsidrottsförbundet rf

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår ändringar i inkomstskattelagen. Det högsta beloppet för avdraget för inkomstens förvärvande vid inkomstbeskattningen föreslås bli höjt från 590 till 620 euro. Det högsta beloppet för förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen föreslås bli höjt från 2 550 till 3 550 euro. En sådan sedvanlig och skälig förmån som hela personalen får i form av motionssedlar som arbetsgivaren bekostar föreslås bli en skattefri sedvanlig personalförmån.

Vidare föreslår regeringen att de högsta belopp som överförs till en idrottsutövarfond och det skattefria högsta beloppet för strejkunderstöd ska höjas. Hushållsavdrag ska inte beviljas för självriskandelen i servicesedlar inom social- och hälsovården.

Propositionen anknyter till budgetpropositionen för 2004 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2004.

Motionerna

I lagmotion

- LM 9/2003 rd föreslås att hemvårdsservice hänförs till skattepliktiga anställningsförmåner och att 50 procent av deras gängse värde enligt skattestyrelsen bestäms som beskattningsvärde för dem.
- LM 10/2003 rd och 120/2003 rd föreslås att det högsta hushållsavdraget höjs från 1 150 till 1 500 euro.
- LM 42/2003 rd föreslås att de skattskyldiga som en gång valt arealbaserad skogsbeskattning i enlighet med sitt val får fortsät-

- ta med det också efter 2005, eller när övergångsperioden går ut.
- LM 104/2003 rd föreslås att procentsatsen för överlåtelsevinst på egendom som ägts en kortare tid än sex månader vid inkomstbeskattningen ska vara 50 och för egendom som ägts över 20 år 15 procent.
 - LM 109/2003 rd föreslås att ersättningarna för kostnaderna för kommunala familjedagvårdare ska vara skattefria.
 - LM 121/2003 rd föreslås ett tidsbestämt försök med nedsättning av företagares arbetsgivarkostnader enligt lönenivån ända fram till den 31 december 2008.
 - LM 138/2003 rd föreslås att 77 § i inkomstskattelagen som gällde under 1995 i vissa delar ska tillämpas på inkomster av arbete utomlands ända till den 31 december 2005.
- I åtgärdsmotion
- AM 17/2003 rd föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att samordna beskattningen av tjänstebiljetter med beskattningen av bilförmån.
 - AM 31/2003 rd föreslås att grunderna för avdraget för inkomstens förvärvande ändras såtillvida att kostnaderna för en bostad som har samband med anställningen är avdragbara i beskattningen och att den högsta gränsen för resekostnader mellan bostaden och arbetsplatsen slopas.
 - AM 39/2003 rd föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att få till stånd en sådan lagstiftning om beskattningen av virkeshandeln att virke i skog som beskattas enligt arealen kan avverkas och mätas utan skatt på försäljningen under fem år från det att den arealbaserade beskattningen upphör, förutsatt att avtal om virkesköp har ingåtts innan det arealbaserade skattesystemet upphör att gälla.
 - AM 45/2003 rd föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att lösa de tekniska och statistiska problemen för att inkomstskattesänkningarna i den första tilläggsbudgeten för 2003 också ska omfatta pensionärer samtidigt (1.7.2003) med andra inkomsttagare och för att garantera att pensionärer behandlas på samma sätt som andra inkomsttagare.
 - AM 63/2003 rd föreslås att regeringen vidtar åtgärder för en omstrukturering av beskattningen så att den kan användas som ett effektivare redskap för att sköta sysselsättningen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet tillstyrker lagförslaget men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Detaljmotivering

Regeringens proposition handlar i centrala delar om att beskattningen av arbete ska lindras också 2004. Utskottet anser att förslagen i detta syfte är motiverade. Också de sakkunniga som utskottet har hört har i det stora hela varit för en fortsatt degressiv skattelindring.

Enligt utskottets mening är det också viktigt att kommunerna ersätts fullt ut för skatteinkombortfallet, som överenskommits i regeringsprogrammet. Kommunerna kompenseras en-

ligt vad utskottet har erfarit 2004—2006 mycket noggrant genom höjda statsandelar för social- och hälsovården. I merparten av kommunerna är kompensationen något större än skatteinkombortfallet under dessa år. I knappa 20 kommuner kommer den samlade effekten av kompensationen att vara mindre än skatteinkombortfallet, men också i dem bara i mycket liten grad.

I propositionen ingår utöver skattelättnader också en rad preciseringar i enskilda bestämmelser. Vid utfrågningen av sakkunniga har i första hand sådana preciseringar uppmärksammats som gäller villkoren för skattefria motionssedlar som bekostas av arbetsgivaren och utveckling av systemet med idrottsutövarfonder. Vidare har behovet av att förlänga giltigheten för ikraftträ-

delsebestämmelsen i inkomstskattelagens 77 § till den 31 december 2005 lyfts fram.

Utöver dessa omständigheter har utskottet velat se på avgränsningen av hushållsavdraget och möjligheten att beakta det konstnärliga arbetets särskilda natur i beskattningen. Däremot har utskottet ingenting att anmärka i fråga om den föreslagna höjningen av det skattefria beloppet av strejkunderstöd.

Motionssedlar som arbetsgivaren bekostar

Regeringen föreslår att motionssedlar som arbetsgivaren bekostar ska räknas till skattefria personalförmåner. Föresattningarna för skattefrihet ska såsom i alla andra fall bedömas utifrån hur sedvanlig och skälig förmånen är. Ett annat villkor är att förmånen ska omfatta hela personalen.

De sakkunniga som utskottet har hört anser att kraven på kontroll av dem som utnyttjar förmånen och på att värdet av förmånen inte får överstiga 200 euro är för stränga och bindande. De anses hindra ett flexibelt förfarande och lämna onödigt mycket rum för tolkning bl.a. i fråga om vilka kostnader begränsningen av eurobeloppet gäller. Å andra sidan har en del sakkunniga i sina utlåtanden sett dessa samma begränsningar som motiverade och nödvändiga ur arbetsgivarnas synvinkel för att de ska kunna försäkra sig om att arbetstagarna själva utnyttjar den förmån som arbetsgivarna bekostar.

Finansministeriet understryker i sitt utlåtande att det uttryckligen görs en samlad bedömning av motionssedlarnas skattefrihet. Det väsentliga är alltså att arbetstagaren får en sedvanlig och skälig förmån. Eurobeloppet i propositionen är närmast informativt och avspeglar rådande beskattningspraxis. Den avser alltså inte att särskilt lägga fast den skattefria förmånens storlek. Utskottet påpekar dessutom att sedvanlighet och skälighet är relativa begrepp där också yttre omständigheter spelar in. Det är helt obefogat att ange en fast gräns i euro också på denna grund.

I en del utlåtanden till utskottet har man försökt fastställa en gräns för den skattefria förmånen utifrån en aktiv motionärs årliga motionsutgifter. Utskottet anser att utgångspunkten inte är

motiverad. Det är till syvende och sist fråga om ersättning av utgifter för uppehållet och därmed bör arbetstagarna själva huvudsakligen svara för sina motionskostnader. Lagrummet är avsett som en möjlighet för arbetsgivarna att uppmuntra de anställdas motionsintressen med hjälp av en sedvanlig och skälig personalförmån. Den berättigar därmed inte arbetsgivaren att skattefritt ersätta de anställdas alla idrotts- och motionskostnader.

Regeringen ställer som villkor för en acceptabel användning av motionssedlar att en sedel används av en anställd som fått sedeln av sin arbetsgivare. Detta kräver behörig kontroll i samband med användningen. I motiveringen framhålls vidare att anonyma eller överlåtna sedlar inte kan accepteras. I propositionen beskrivs inte närmare hur den nödvändiga specificeringen går till.

Som utskottet ser det är det i och för sig motiverat och berättigat att man försäkras om den som utnyttjar förmånen, men det konstaterar att tolkningen inte bör bli alltför bindande. Det finns olika flexibla sätt att kontrollera vem som verkligen utnyttjar förmånen, menar utskottet. Det väsentliga är att användaren i förekommande fall alltid kan verifieras. Utskottet har fått information om olika slag av metoder som varierar också efter de gränser som arbetsgivarna ställer. I vissa fall ska användaren alltid skriva in sig vid motionsanläggningen på sitt eget namn och i andra fall med ett optiskt läsbart nummer. Det kan finnas många andra acceptabla metoder och det finns ingen orsak att försöka beskriva dem alla. När arbetsgivaren ingår ett avtal med ett företag som erbjuder sedlar kan han också komma överens om hur kontrollen ska ske i praktiken. I oklara fall kan arbetsgivaren kontrollera om förfarandet är acceptabelt genom förhandsbesked eller förhandsavgörande.

Utskottet ser positivt på reformen av motionssedlarna oberoende av eventuella tillämpningsproblem i början. Den innebär att arbetsgivarna på ett flexibelt sätt kan stödja de anställdas motionsintressen och den vägen deras välbefinnande. Dessutom skapar bestämmelsen större klar-

het i det rättsliga läget och gör små företag mera jämställda med andra arbetsgivare.

Periodisering av idrottsinkomst

Regeringen föreslår att det högsta belopp som årligen får överföras till en idrottsutövarfond enligt 116 c § i inkomstskattelagen ska höjas från 25 000 till 50 000 euro. Det högsta beloppets proportionella andel av den årliga idrottsinkomsten föreslås bli höjd från 20 till 30 procent. Meningen är att idrottare som under en kortare tid tjänar gott om pengar bättre ska kunna förbereda sig för tiden efter avslutad idrottskarriär.

Vid utfrågningen av sakkunniga föreslogs det att motsvarande höjningar ska utsträckas också till träningsfonder enligt inkomstskattelagens 116 b §. Dessutom ansågs det att de tillåtna högsta beloppen för idrottsprestationer som får föras över i idrottsutövarfonden bör höjas mer än vad regeringen föreslår och att fondvillkoren bör luckras upp. På detta sätt kunde vi delvis erbjuda likadana förmåner som t.ex. svenska ishockeyspelare får.

Utskottet anser att de föreslagna höjningarna i idrottsutövarfonden är motiverade och fullt adekvata. Vid utfrågningen av sakkunniga framgick det bl.a. att 154 ishockeyspelare i slutet av 2002 hörde till den största idrottsutövarfonden, dvs. fonden för ishockeyspelare. Deras överföringar till fonden utgjorde i snitt 28 300 euro. Utifrån detta menar utskottet att det inte finns något skäl att ändra propositionen till den del det gäller de högsta beloppen som får överföras till fonden.

Däremot menar utskottet att det i vissa särskilda fall är motiverat att förkorta minimiuttagstiden från idrottsutövarfonden, som i fall av arbetsoförmåga. Till exempel i ishockey är det vanligt att arbetsgivarföreningen vid sjukdom eller skada betalar ersättning till spelaren bara till slutet av avtalsperioden. Därefter är idrottaren normalt beroende av samhällets stöd. Utskottet anser att en idrottare i sådana fall kan behöva ta ut medel som han fört in i fonden på en kortare tid än fem år och föreslår därför en ändring i detta syfte (*Utskottets ändringsförslag*). De uttagna posterna ska beskattas på samma sätt

som föreskrivs i inkomstskattelagens 116 c § 2 mom., dvs. under varje skatteår inkomstförs en andel motsvarande antalet intäktsföringsår av det belopp som fanns i fonden när karriären avslutades.

Den ändring utskottet föreslår är ett undantag från en i sig exceptionell bestämmelse om periodisering av idrottsinkomst och därför bör avvikelser i första hand tillämpas bara på grund av arbetsoförmåga eller av något annat liknande oförutsebart skäl. Hit räknas t.ex. inte studier, eftersom en minimiuttagstid på fem år inte kan anses vara för lång med hänsyn till den normala studietiden.

Träningsfonden avser att täcka de årliga kostnaderna för idrottsutövande i motsats till idrottsutövarfonden som ska bidra till idrottarens försörjning efter avslutad idrottskarriär. Medel får föras över från träningsfonden till idrottsutövarfonden. Därtill får 20 000 euro skattefritt lämnas kvar i fonden vid skatteårets slut. Med hänsyn till träningsfondens natur och uppgifterna om de medel som finns i idrottsutövarfonden anser utskottet att det i detta sammanhang inte är skäl att ändra bestämmelsen.

Finansministeriet har dessutom påpekat att bestämmelserna om periodisering av idrottsinkomst är problematiska för skattesystemet och att man på senare tid försökt frångå specialarrangemang av detta slag. Systemet innebär redan nu enligt ministeriet ett tryck på att skapa liknande specialarrangemang också för andra yrkesgrupper.

Hushållsavdrag

Regeringen föreslår att möjligheten till hushållsavdrag ska begränsas när klienten har fått en servicesedel för social- och hälsovården för samma arbetsprestation. Det är således inte möjligt att göra särskilt hushållsavdrag för klientens eventuella självriskandel av servicen.

Enligt utskottets mening är den föreslagna preciseringen i inkomstskattelagens 127 a § motiverad eftersom avsikten med hushållsavdraget är att stödja sådan service som samhället inte stöder på annat sätt. Men utskottet understryker att begränsningen bara gäller en arbetspresta-

tion som hänför sig till *samma* tjänst, vilket också påpekas i propositionen. Om en klient på egen bekostnad köper *tilläggstjänster* av samma serviceproducent har han eller hon rätt att göra hushållsavdrag, om villkoren för avdrag i övrigt är uppfyllda. Regeringen framhåller att det till denna del inte handlar om samma arbetsprestation, också om tilläggstjänsten köps av samma serviceproducent. I praktiken framgår specificeringen på olika tjänster t.ex. av serviceproducentens faktura, där den arbetsprestation som grundar sig på servicesedeln och andra särskilda tilläggstjänster anges separat.

Förlängning av övergångsbestämmelsen i inkomstskattelagens 77 §

Ett nytt skatteavtal mellan Finland och Ryssland trädde i kraft i början av 2003. Det gamla skatteavtalet med Sovjetunionen kan dock fortfarande tillämpas i 36 månader på byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet som inletts före 2003, dvs. längst till den 31 december 2005.

Regeringen har inte föreslagit att övergångsbestämmelsen i inkomstskattelagens 77 § ska förlängas efter 2005. Meningen har varit att avgöra hur övergångsbestämmelsen och det nya skatteavtalet ska samordnas när avtalet har trätt i kraft. Förlängningen av övergångsbestämmelsen har därmed varit kopplad till ikraftträdandet av skatteavtalet mellan Finland och Ryssland. Det har alltså inte garanterat skattefrihet mer än ett år i sänder. Eftersom det nya skatteavtalet har trätt i kraft anser finansministeriet att det inte längre är skäl att förlänga övergångsbestämmelsen.

Problemet drabbar i praktiken omkring 200 fackmän i byggbranschen som arbetar i Ryssland. I många fall har deras lön avtalats enligt den s.k. nettolöneprincipen. De har anställts vid en tidpunkt då det inte varit klart när det nya skatteavtalet mellan Finland och Ryssland träder i kraft. Kostnadskalkylerna för de finländska byggprojekten har också utgått från nettolön. Om övergångsbestämmelsen inte förlängs minskar höjningen i skattenivån byggprojektens lönsamhet i avsevärd grad och en del projekt måste slutföras med förlust. Vid utfrågningen av

sakkunniga i utskottet har det också bedömts att frågan om förlängning av övergångsbestämmelsen spelar en stor roll för hur finländska byggföretag står sig i konkurrensen om byggprojekt i Ryssland under den närmaste tiden.

Utskottet anser att dessa motiv är betydelsefulla och att det därför är skäl att förlänga bestämmelsen. Utskottet föreslår att övergångsbestämmelsen i lagen om ändring av 77 § inkomstskattelagen förlängs till utgången av 2005 och att lagmotion LM 138/2003 rd om detta godkänns (*Utskottets ändringsförslag*).

Utskottet ställer sig avböjande till de övriga motionerna.

Beskattningen av konstnärer

Specialbestämmelserna om periodisering av idrottsinkomst har gett utskottet anledning att diskutera också beskattningen av konstnärer. Vid utfrågningen av sakkunniga har tanken om ett s.k. konstnärskonto framkastats i olika sammanhang. Till sitt syfte svarar kontot mot träningsfonden för idrottsutövare. En konstnär föreslås kunna föra över en del av sina konstnärssinkomster skattefritt till en särskild fond och ta ut medel ur fonden för materialkostnader o.a. utgifter. Detta skulle hjälpa konstnärer över problemen med fluktuerande inkomster.

Finansministeriet har ställt sig mycket återhållsamt till specialbestämmelser om konstnärer. Det hänvisar till bestämmelserna om förlust- och inkomstutjämning i inkomstskattelagen. Avsikten med dem är att balansera upp problemen med att inkomster och utgifter inte sammanfaller tidsmässigt. Dessutom är bestämmelserna tillgängliga för alla skattskyldiga på lika villkor.

Ett konstnärskonto vore enligt ministeriet problematiskt med tanke på likabehandlingen av skattskyldiga. Ministeriet anser att det handlar om ett skattestöd till konstnärer och att det måste finnas klara och särskilda skäl att införa en sådan bestämmelse. Dessutom kräver det utredning av en rad definitionsfrågor och praktiska problem för att det ska vara klart t.ex. vem specialbestämmelserna kan tillämpas på och vem som ska förvalta och övervaka konstnärsfonderna.

Utskottet inser de problem som ministeriet pekar på. Men det anser att de utredningar som ministeriet talar om bör göras. På detta sätt kan de faktiska möjligheterna att genomföra en reform i denna länge omdiskuterade fråga preciseras.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan sagda föreslår finansutskottet

att lagförslaget i propositionen godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att det andra lagförslaget godkänns utifrån lagmotion LM 138/2003 rd (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotionerna LM 9/2003 rd, LM 10/2003 rd, LM 42/2003 rd, LM 104/2003 rd, LM 109/2003 rd, LM 120/2003 rd och LM 121/2003 rd förkastas och

att hemställningsmotionerna AM 17/2003 rd, AM 31/2003 rd, AM 39/2003 rd, AM 45/2003 rd och AM 63/2003 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 69 § 1 mom. 4 punkten, 88 §, 95 § 1 mom. 1 punkten, 105 a § 2 mom., 116 c § 1 *och* 2 mom. och 127 a § 3 mom.,

av dessa lagrum 88 § och 116 c § 1 mom. sådana de lyder i lag 896/2001, 116 c § 2 mom. sådant det lyder i lag 229/1999, 95 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 1360/2002, 105 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 606/2003 samt 127 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 995/2000, som följer:

69, 88, 95 och 105 a §
(Som i RP)

116 c §

Idrottsutövarfond

(1 mom. som i RP)

De medel som överförts till en idrottsutövarfond inkomstförs under den period om minst fem och högst tio år, som följer på avslutandet av idrottskarriären, så att varje skatteår inkomstförs en mot antalet intäktsföringsår svarande andel av det belopp som då karriären avslutades

fanns i fonden. Av särskilda skäl, som på grund av arbetsförmåga, kan medlen inkomstföras också snabbare än under en period av fem år. Den avkastning som under inkomstföringstiden samlats i fonden betraktas som inkomst för det skatteår som följer på det sista inkomstföringsåret.

127 a §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelse
(Som i RP)

2.

Lag

om ändring av ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av 77 § inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen den 21 november 1997 om ändring av 77 § inkomstskattelagen (1024/1997), sådant det lyder i lag 1361/2002, som följer:

Ikraftträdelsebestämmelse

— — — — —
Lagens 77 § 1 mom. tillämpas på lön som uppbärs den 1 januari 1998 eller därefter. Den lag som var i kraft 1995 tillämpas dock vid beskattningarna för 1996—2005 om utlandstjänstgöringen

1) har börjat före 1996, eller

2) börjar eller har börjat före 2006 och ansluter sig till byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet och arbetsstaten därtill enligt en uttrycklig bestämmelse i ett gällande avtal mellan Finland och arbetsstaten för att undvika dubbelbeskattning inte får beskatta lön för arbete som ansluter sig till byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den (utesl.) 200 .

Helsingfors den 14 november 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Eva Biaudet /sv
Jyri Häkämies /saml
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pekka Nousiainen /cent
Pirkko Peltomo /sd (delvis)
Iivo Polvi /vänst

Virpa Puisto /sd
Markku Rossi /cent
Kimmo Sasi /saml
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Arto Bryggare /sd
Susanna Huovinen /sd
Aulis Ranta-Muotio /cent
Maija Rask /sd (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION 1***Motivering***

Regeringen Vanhanen har valt att minska inkomstskatten kraftigt i stället för att satsa på välfärdstjänster och att utveckla dem. I juli i år ändrades skattesatserna för 2003 så att beskattningen av förvärvsinkomster lindrades med 295 miljoner euro på årsnivå utöver den tidigare beslutade normala lindringen.

Regeringen har föreslagit en lindring på 775 miljoner euro av beskattningen av förvärvsinkomster 2004. Dessutom föreslår regeringen att den progressiva inkomstskatteskalen inflationsjusteras med en procent, vilket beräknas minska statens inkomster från inkomstskatten med 70 miljoner euro.

På två år går därmed hela den marginal förlo-rad som annars hade kunnat användas bl.a. för service och för att förbättra de mest eftersatta förmånerna. Regeringen har helt enkelt fryst utgiftsutvecklingen genom sitt rambeslut. Till råga på allt ligger regeringen i startgroparna för nya skattelättnader, antingen i samband med inkomstuppgörelsen eller efter den.

Den förhöjning regeringen föreslagit för statsandelarna räcker inte till för att täcka såväl förlusten av inkomstskatter som kostnadsstegringen för att inte tala om att kommunerna skulle ha resurser att stå för sin egen andel av det nationella hälsoprogrammet och vårdgarantin. Det betyder att vårdgarantin äventyras och att allt fler åldringar blir utan den hemservice de skulle behöva när kommunen bara klarar av att bekosta hemsjukvården. Också om kommunerna höjer skatteprocenten blir de tvungna att dra ner också på annan service.

Den kommunala ekonomin uppvisar ett stadigt underskott. I år kommer årsbidraget att sjunka radikalt, med inemot en miljard euro (från 2,3 till 1,4 miljarder). Kommunernas ekonomi förutspås visa ett underskott på 210—330 miljoner euro årligen regeringsperioden till slut. Under ramperioden uppstår ett underskott på 1,3 miljarder euro. Under perioden 2003—2007 förslår kommunernas årsbidrag inte till för de beräknade nettoinvesteringarna om ca 1,8 miljarder euro, för att inte tala om avskrivningar på anläggningstillgångar.

Utskottsmajoriteten har sällat sig till regeringens linje.

Vänsterförbundet anser att förvärvsinkomst-avdraget vid kommunalbeskattningen inte bör ändras. Däremot har vi inte sett någon anledning att motsätta oss en höjning av avdraget för inkomstens förvärvande. Vad beträffar sedvanlig personalförmån (motionssedel), höjningen av strejkunderstödet, idrottsutövarfonden och hushållsavdraget (skattefrihet för servicesedlar beviljade av kommunen) har vi inte något att anmärka.

Förslag

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att lagförslag 2 i utskottets betänkande godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 godkänns med följande ändringar:

1.

Lag
om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 69 § 1 mom. 4 punkten, 88 §, 95 § 1 mom. 1 punkten, (*utesl.*) 116 c § 1 och 2 mom. och 127 a § 3 mom.,

av dessa lagrum 88 § och 116 c § 1 mom. sådana de lyder i lag 896/2001, 116 c § 2 mom. sådant det lyder i lag 229/1999, 95 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 1360/2002 (*utesl.*) samt 127 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 995/2000, som följer:

69, 88 och 95 §
(Som i FiUB)

116 c och 127 a §
(Som i FiUB)

105 a §
(*Utesl.*)

Ikraftträdelse- och tillämpningsbestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 14 november 2003

Iivo Polvi /vänst
Kari Uotila /vänst

RESERVATION 2

Motivering

Utskottet föreslår att två lagförslag av vitalt intresse för en förbättring av sysselsättningen, LM 120/2003 rd och LM 121/2003 rd, ska förkastas. Det finns fortfarande över 200 000 arbetslösa i Finland. Den höga arbetslösheten är dels strukturell, dels konjunkturbetingad. De 100 000 nya arbetstillfällena regeringen uppställt som mål före valperiodens utgång förefaller vara en övermäktig uppgift. För att få upp sysselsättningsciffrorna måste helt nya instrument tas fram och existerande, välbeprövade lösningar vidareutvecklas.

Hushållsavdraget i beskattningen har visat sig vara ett ypperligt sätt att skapa nya arbetstillfällen inom servicebranschen. I och med att hushållen ges möjlighet att anlita utomstående arbetskraft för barnvård och hemsysslor reduceras familjernas arbetsstress och bidrar till bättre arbetshälsa. I takt med att befolkningen blir äldre kommer det också att behövas allt flera former av omvårdnad. Hushållsavdraget medger att service kan köpas i mer sammanhängande block med resultatet att åldringarna kan bo längre hemma. Systemet är ett vapen mot den svarta ekonomin. Rätten till skatteavdrag har nämligen minskat svartjobben och däremed gett staten mer skatteinkomster. Hushållsavdraget har klart och tydligt en sysselsättande effekt. Om avdragstaket höjdes till 1 500 euro i enlighet med Samlingspartiets lagmotion LM 120/2003 rd skulle efterfrågan på service öka ytterligare och nya arbetstillfällen genereras. Finland har inte råd att gå miste om en enda ny arbetsplats inom servicebranschen.

Också det i lagmotion LM 121/2003 rd föreslagna tidsbestämda försöket med sänkta arbetsgivarkostnader efter lönenivån bör genomföras med det snaraste. Syftet med försöket är att förbättra sysselsättningen genom ökad efterfrågan på arbetskraft utan att lönenivån påverkas. Avgiftsnedsättningen tar uttryckligen fasta på att

förbättra sysselsättningen för lågutbildade personer som ofta varit långtidsarbetslösa. I praktiken skulle detta gå till så att företaget själv drar av avgiftsnedsättningen från sin normala skatteredovisning. Vi är i trängande behov av instrument som ökar antalet arbetsplatser där specialkunskaper är av underordnad betydelse. Sådana arbetsplatser behövs särskilt inom en lång rad servicesektorer. Problemet har varit att det sammantagna priset på arbete, skatter och lönebidrag inkluderade, ofta blivit så högt för arbetsgivaren att ingen längre frågat efter servicen eller produkten på grund av det alltför höga priset. I regeringsprogrammet står det att "regeringen försöker öka efterfrågan på arbete inom låglönesektorn genom att införa riktade lättnader i fråga om de indirekta arbetskraftskostnaderna" och att "målet är att systemet skall kunna införas under loppet av 2004". Något sådant förslag ingår emellertid inte i budgetpropositionen utan regeringen har stick i stäv med de mål den själv satt upp beslutat senarelägga starten åtminstone till 2005. Samlingspartiet menar att försöket med att sänka företagarnas arbetskraftskostnader bör inledas så snart som möjligt. Det finns ingen anledning att dröja med att introducera nya sysselsättningsförbättrande åtgärder.

Förslag

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att lagförslag 2 godkänns enligt utskottets förslag,

*att lagförslag 1 i övrigt godkänns enligt utskottets betänkande men att 127 a § 1 mom. godkänns utifrån lagmotion LM 120/2003 rd (**Reservationens ändringsförslag**),*

*att ett nytt lagförslag 3 godkänns utifrån lagmotion LM 121/2003 rd (**Reservationens nya lagförslag**).*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 69 § 1 mom. 4 punkten, 88 §, 95 § 1 mom. 1 punkten, 105 a § 2 mom., 116 c § 1 och 2 mom. och 127 a § 1 och 3 mom.,
av dessa lagrum 88 § och 116 c § 1 mom. sådana de lyder i lag 896/2001, 116 c § 2 mom. sådant det lyder i lag 229/1999, 95 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 1360/2002, 105 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 606/2003 samt 127 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 1162/2002 och 3 mom. sådant det lyder i lag 995/2000, som följer:

69, 88, 95, 105 a och 116 c §
(Som i FiUB)

127 a §

Hushållsavdrag

En skattskyldig får från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalt för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder (*hushållsavdrag*). Till avdrag berättigar normalt hushålls-, om-

sorgs- eller vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad. Avdraget är högst 1 500 euro om året och beviljas endast i den utsträckning som den i 127 b § avsedda avdragbara delen av kostnaderna överstiger 100 euro.

— — — — —
(3 mom. som i FiUB)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i FiUB)

Reservationens nya lagförslag

3.

Lag

om sänkning av företagares arbetskraftskostnader

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Utan hinder av det som föreskrivs i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) om skyldigheten

att verkställa förskottsuppbörd och i förordningen om förskottsuppbörd (1124/1996) om förfarandet vid förskottsinnehållning, får en arbets-

givare på de villkor som anges i denna lag göra ett avdrag från betalningarna enligt lagen om förskottsuppbörd (**avgiftsnedsättning för lågavlönat arbete**). Det som sägs om arbetstagare och kollektivavtal i denna lag tillämpas också på tjänstemän och tjänsteinnehavare samt på tjänstekollektivavtal.

2 §

Arbetsgivaren får på eget initiativ, utan särskilt beslut, för varje arbetstagare dra av ett belopp från betalningarna enligt lagen om förskottsuppbörd, som räknas ut enligt följande schema:

Om arbetstagarens månadsinkomst är mindre än 1 100 euro är nedsättningen 200 euro - 26 % x (1 100 euro - arbetstagarens månadsinkomst).

Om arbetstagarens månadsinkomst är 1 100 euro eller mer är nedsättningen 200 euro - 26 % x (arbetstagarens månadsinkomst - 1 100 euro).

Med arbetstagarens månadsinkomst avses lön enligt lagen om förskottsuppbörd. Nedsättning beviljas inte om räkneschemat ger negativt resultat. Nedsättningen beräknas till fullt belopp för anställda på vilka tillämpas 3 kap. arbetstidslagen (605/1996) eller kollektivavtalsbestämmelser om ordinarie genomsnittlig arbetstid.

Om en anställd har kortare arbetstid än den ordinarie genomsnittliga arbetstiden enligt arbetstidslagen eller kollektivavtalet men arbetar så ofta att han eller hon har rätt till semester enligt semesterbestämmelserna för branschen, väljs schemat i 1 mom. och utförs beräkningen utifrån den anställdes kalkylerade månadsinkomst. Den kalkylerade månadsinkomsten fås genom att dela den anställdes faktiska månadsinkomster med antalet fulla arbetstimmar och multiplicera med 160. Nedsättningen fås genom att multiplicera det uträknade schemavärdet med den anställdes fulla arbetstimmar under månaden och genom division med 160 (**avgiftsnedsättning för deltidarbete**).

Avgiftsnedsättningen kan uppgå till högst 10 procent av den anställdes inkomster.

Avgiftsnedsättning beviljas inte om nedsättningarna per arbetsgivare är mindre än 10 euro.

3 §

För att få rätt till avgiftsnedsättning skall arbetsgivaren göra en anmälan om inledande till skatteverket. I anmälan skall ingå de av Skattestyrelsen fastställda uppgifter som behövs för uträkning av avgiftsnedsättningen.

Arbetsgivaren skall månatligen underrätta skatteverket om betalningsnedsättningarnas belopp och lämna andra uppgifter som Skattestyrelsen förutsätter i en anmälan enligt ett formulär fastställt av Skattestyrelsen.

Skattestyrelsen utfärdar närmare anvisningar om grunderna för, förfarandet vid och övervakningen av avgiftsnedsättning. Om de skatter arbetsgivaren skall betala enligt lagen om förskottsuppbörd är mindre än avgiftsnedsättningen under en kalendermånad för vilken nedsättningen räknats ut, kan arbetsgivaren dra av den oavdragna delen från skatter som skall betalas senare samma kalenderår. Om detta inte är möjligt, återbetalar skatteverket på ansökan det överbetalda beloppet. Ansökan skall göras inom sex månader räknat från utgången av det år då avgiftsnedsättningen inte gjorts.

4 §

Arbetsgivaren svarar för att de uppgifter som lämnas är riktiga. Denna lag tillämpas inte om det är uppenbart att det enda eller huvudsakliga ändamålet med arrangemangen har varit att kringgå skyldigheterna enligt lagen om förskottsuppbörd eller att undgå skatt.

Om de i denna lag avsedda förutsättningarna för avgiftsnedsättning inte uppfylls, skall arbetsgivaren verkställa förskottsuppbörden i enlighet med lagen om förskottsuppbörd. I fråga om indrivning i efterhand hos arbetsgivaren samt skattetillägg och skatteförhöjning tillämpas bestämmelserna i lagen om förskottsuppbörd.

Det som bestäms om skattegranskning och skyldighet att lämna uppgifter i 37 § lagen om förskottsuppbörd tillämpas på avgiftsnedsättning enligt denna lag.

5 §

Avgiftsnedsättning enligt denna lag beviljas inte om arbetsgivaren för samma anställda får sysselsättningsstöd enligt 1 kap. 7 § 1 mom. 9 punkten lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) eller sammansatt stöd enligt 11 punkten.

6 §

Skatteverket och skattestyrelsen har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten till information av andra myndigheter och av Pensionsskyddscentralen på begäran avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för att utreda förutsättningarna för avgiftsnedsättning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004 och gäller till den 31 december 2008.

Helsingfors den 14 november 2003

Jyri Häkämies /saml
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml

Kimmo Sasi /saml
Irja Tulonen /saml